

Bài 26
(1 tiết)

OXIT

Oxit là gì ? Có mấy loại oxit ? Công thức hoá học của oxit gồm những nguyên tố nào ? Cách gọi tên các oxit như thế nào ?

I – ĐỊNH NGHĨA

1. Trả lời câu hỏi

- Hãy kể tên 3 chất là oxit mà em biết.
- Nhận xét thành phần các nguyên tố của các oxit đó. Thử nêu định nghĩa oxit.

2. Nhận xét

Một số oxit thường gặp : đồng(II) oxit CuO , sắt(III) oxit Fe_2O_3 , cacbon đioxit CO_2 , lưu huỳnh đioxit SO_2 ...

3. Định nghĩa

Oxit là hợp chất của hai nguyên tố, trong đó có một nguyên tố là oxi.

II – CÔNG THỨC

1. Trả lời câu hỏi

- Nhắc lại quy tắc về hoá trị đối với hợp chất gồm 2 nguyên tố hoá học.
- Nhận xét về các thành phần trong công thức của oxit.

2. Kết luận

Công thức của oxit M_xO_y gồm có kí hiệu của oxi O kèm theo chỉ số y và kí hiệu của một nguyên tố khác M (có hoá trị n) kèm theo chỉ số x của nó theo đúng quy tắc về hoá trị :

$$\text{II} \times y = \text{n} \times x$$

III – PHÂN LOẠI

Có thể phân chia oxit thành 2 loại chính^(*) :

a) Oxit axit

Thường là oxit của phi kim và tương ứng với một axit.

^(*) Về axit, bazơ : sẽ học ở bài 37.

Thí dụ : SO_3 , CO_2 , P_2O_5 .

SO_3 tương ứng với axit sunfuric H_2SO_4 ;

CO_2 tương ứng với axit cacbonic H_2CO_3 ;

P_2O_5 tương ứng với axit photphoric H_3PO_4 .

b) *Oxit bazơ*

Là oxit của kim loại^(*) và tương ứng với một bazơ.

Thí dụ : Na_2O , CaO , CuO :

Na_2O tương ứng với bazơ natri hidroxit NaOH ;

CaO tương ứng với bazơ canxi hidroxit Ca(OH)_2 ;

CuO tương ứng với bazơ đồng hidroxit Cu(OH)_2 .

IV – CÁCH GỌI TÊN

Tên oxit : Tên nguyên tố + oxit

Thí dụ : Na_2O – natri oxit ;

NO – nitơ oxit.

– Nếu kim loại có nhiều hoá trị :

Tên gọi : Tên kim loại (kèm theo hoá trị) + oxit

Thí dụ : FeO – Sắt(II) oxit ;

Fe_2O_3 – Sắt(III) oxit.

– Nếu phi kim có nhiều hoá trị :

Tên gọi : Tên phi kim + oxit

(có tiền tố chỉ số nguyên tử phi kim) (có tiền tố chỉ số nguyên tử oxi)

Dùng các tiền tố (tiếp đầu ngữ) để chỉ số nguyên tử : mono nghĩa là 1, đi là 2, tri là 3, tetra là 4, penta là 5 ...

Thí dụ :

CO – cacbon monooxit, nhưng thường đơn giản đi, gọi là cacbon oxit ;

CO_2 – cacbon đioxit (thường gọi là khí cacbonic) ;

SO_2 – lưu huỳnh đioxit (thường gọi là khí sunfuro) ;

SO_3 – lưu huỳnh trioxit ;

P_2O_3 – điphotpho trioxit ;

P_2O_5 – điphotpho pentaoxit.

---

^(*) Một số kim loại nhiều hoá trị cũng tạo ra oxit axit, thí dụ mangan(VII) oxit Mn_2O_7 là oxit axit, tương ứng với axit pemanganic HMnO_4 .

1. Oxit là hợp chất của hai nguyên tố, trong đó có một nguyên tố là oxi.

2. Tên của oxit : Tên nguyên tố + oxit.

3. Oxit gồm 2 loại chính : Oxit bazơ và oxit axit.

BÀI TẬP

1. Chọn các cụm từ thích hợp trong khung, điền vào chỗ trống trong các câu sau đây :

nguyên tố ;
oxi ;
hợp chất ;
oxit ; hai

Oxit là ..... của ..... nguyên tố, trong đó có một ..... là..... Tên của oxit là tên..... cộng với từ.....

2. a) Lập công thức hoá học một loại oxit của photpho, biết rằng hoá trị của photpho là V.

b) Lập công thức hoá học của crom(III) oxit.

3. a) Hãy viết công thức hoá học của hai oxit axit và hai oxit bazơ.

b) Nhận xét về các thành phần trong công thức của các oxit đó.

c) Chỉ ra cách gọi tên mỗi oxit đó.

4. Cho các oxit có công thức hoá học như sau :

a) SO_3 ;   b) N_2O_5 ;   c) CO_2 ;

d) Fe_2O_3 ;   e) CuO ;   g) CaO .

Những chất nào thuộc loại oxit bazơ ? Những chất nào thuộc loại oxit axit ?

5. Một số công thức hoá học được viết như sau :

Na_2O , NaO , CaCO_3 , Ca(OH)_2 , HCl , CaO , Ca_2O , FeO .

Hãy chỉ ra những công thức hoá học viết sai.